អត្ថបទអំពី៖ ពិធីបុណ្យសែនព្រះខែ

ជារៀងរាល់ឆ្នាំយើងតែងតែឃើញប្រជាជនចិន, ប្រជាជនខ្មែរជាប់សែស្រឡាយចិន និងបណ្ដាប្រជាជនក្នុងប៉ែកអាស៊ីជាច្រើនប្រទេស ធ្វើការប្រារព្ធពិធីបុណ្យសែនព្រះខែ ដែលស្ថិតនៅកណ្ដាលរដូវស្លឹកឈើជ្រុះ ពិធីនេះដែរគេច្រើនប្រារព្ធឡើងនៅថ្ងៃទី ១៥ ក្នុងខែទី៨របស់ចិន ហើយត្រូវនឹងខែ កញ្ញា ឬតុលានៃប្រតិទិនសុរិយគតិរបស់ខែ។

ពិធីបុណ្យសែនព្រះខែ

១.ប្រវត្តិនៃពិធីសែនព្រះខែ

តាមឯកសារទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណីចិន បុណ្យសែនព្រះខែកើតឡើងតាំងពីសម័យរជ្ជកាល ជូ ឆ្នាំ ១០៤០-២៥៦ មុនគ្រិស្តសករាជមកម្ល៉េះ តែគេឃើញកាលនោះមានប្រារព្ធធ្វើតែក្នុងក្រុមគ្រួសាររាជវង្សប៉ុណ្ណោះ។ ក្រោយមករជ្ជកាល សួយ ឆ្នាំ៥៨១-៦១៨ និងសម័យរជ្ជកាល ថាង ឆ្នាំ៦១៨-៩០៧ នៃគ្រិស្តសករាជ ជនជាតិចិនគ្រប់ស្រទាប់វណ្ណៈបានប្រារព្ធធ្វើយ៉ាងទៀងទាត់ទៀតផង។ រហូតដល់សម័យរជ្ជកាល សុង ឆ្នាំ៩៦០-១១២៧ បុណ្យសែនព្រះខែនេះ ជនជាតិចិនប្រារព្ធធ្វើជាសកលនៅគ្រប់ទិសទីរហូតមកទល់នឹងបច្ចុប្បន្ននេះ។[1]

ចំពោះពិធីបុណ្យនេះក៏មានរឿងព្រេងដំណាលថា ក្នុងអតីតកាលបុរាណរបស់ចិន មានវីរបុរសម្នាក់ល្បីឈ្មោះមួយរូបឈ្មោះ **ហូខ យី** ដែលមានស្នាដៃល្អបំផុតក្នុងការបាញ់ធ្នូ ហើយលោក **ហូខ យី** ក៏មានប្រពន្ធដែលមានសម្រស់ដ៏

ការបែកគ្នារវាងអ្នកទាំងពីរ

ហូខយី ធ្វើការបាញ់ទម្លាក់ព្រះអាទិត្យ

[1] សៀវភៅជនជាតិចិនភាគតិចនៅកម្ពុជា (accessed September 19, 2021 at 9:30 am)

ស្រស់ស្អាតមួយរូបឈ្មោះថា **ឆាងអឺ**។ កាលសម័យនោះ កើតមានព្រះអាទិត្យ ចំនួន ១០ នៅលើមេឃ បណ្តាលឱ្យមនុស្ស សត្វ និង រុក្ខជាតិ ជួបនៅគ្រោះមហន្តរាយ។

ហូងយី និង ឆាងអឺ ជាភរិយា

ដោយពេលនោះដែរ **ហូងយី** បានធ្វើការបាញ់ប្រហារព្រះអាទិត្យ ចំនួន ៩ ឱ្យនៅសល់តែមួយគត់ ដើម្បីផ្តល់នូវពន្លឺដល់ប្រជានុរាស្ត្រ។ ពេលនោះដែល **ហូងយី** បានក្លាយទៅជាវីរបុរសរបស់ប្រជាជនចិន។ ស្តេចមានការកោតសរសើរដល់ **ហូងយី** ជាខ្លាំង និងបានផ្តល់នូវថ្នាំអមតៈ ដែលអាចឱ្យគាត់ហោះហើរទៅលើមេឃបាន។ ប៉ុន្តែអ្វីដែលជាបញ្ហា គឺទឹកថ្នាំនោះមានតែមួយដបហើយសម្រាប់តែមនុស្សម្នាក់គត់។ **ហូងយី** មិនចង់ចាកចេញពីប្រពន្ធរបស់គាត់ឡើយ គាត់ក៏បានឱ្យ **ឆាងអឺ** រក្សាទឹកថ្នាំនេះទុក។ ប៉ុន្តែ **ម៉េងម៉េង** ដែលជាសិស្សម្នាក់ក្នុងចំណោមសិស្សរបស់គាត់បានដឹងការសម្ងាត់នេះ។ នៅថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា នៅក្នុងប្រតិទិន នៅពេលដែល **ហូងយី** បានទៅបរបាញ់សត្វ **ម៉េងម៉េង** បានចូលទៅក្នុងផ្ទះរបស់ **ហូងយី** និង បង្ខំឱ្យ **ឆាងអឺ** ប្រគល់ថ្នាំអមតៈនោះមកឱ្យគេ។ **ឆាងអឺ** មិនយល់ព្រម ហើយនាងបានផឹកទឹកថ្នាំនោះចូលទៅក្នុងពោះ រួចក៏ហោះទៅលើមេឃបាត់ទៅ។ នាងស្រឡាញ់ស្វាមីជាខ្លាំងណាស់ ហើយសង្ឃឹមថានឹងរស់នៅក្បែរគ្នាជារៀងរហូត ទើបនាងជ្រើសរើសព្រះចន្ទសម្រាប់ធ្វើជាលំនៅឋាន។ នៅពេលដែល **ហូងយី** ត្រឡប់មកវិញ គាត់បានដឹងពីអ្វី ដែលបានកើតឡើង គាត់មានអារម្មណ៍សោកស្តាយជាខ្លាំង។ ដើម្បីជាការរំលឹកដល់ភរិយា គាត់បាននាំយកផ្លែឈើ និងនំ ដែល **ឆាងអឺ** ចូលចិត្តទៅ ឧទ្ទិសដល់នាង ដែលរស់នៅក្នុងឋានព្រះចន្ទ មនុស្សដែលបានដឹងអំពីសកម្មភាពទាំងអស់នេះ ក៏ចាប់ផ្តើមចូលរួមនៅក្នុងការបូជាសែនរបស់ទាំងនេះ ជាមួយ **ហូងយី**។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមក ទម្លាប់នៃការបូជាដល់ព្រះចន្ទ ក៏ត្រូវបានរីករាលដាលពាសពេញប្រទេសតាំងពីពេលនោះមក។ មនុស្សបានថ្វាយបូជាដល់ **ឆាងអឺ** ដើម្បីរំលឹកដល់នាង ដែលមានភក្តីភាពចំពោះស្វាមី និងរស់នៅក្នុងព្រះចន្ទតែម្នាក់ឯង ហើយក៏បួងសួងសុំសេចក្តីសុខ និងសំណាងល្អ ដល់អ្នកជំនាន់ក្រោយផងដែរ។[2]

២. អត្ថន័យ និង របៀបសែនព្រះខែ

បុណ្យសែនព្រះខែ ជាពិធីបុណ្យសំខាន់មួយ ក្នុងប្រតិទិនរបស់ចិន។ តាមប្រពៃណីគឺ ញាតិមិត្ត និង មិត្តភ័ក្តិ មកជួបជុំគ្នានៅថ្ងៃនេះ ដើម្បីមើលព្រះខែពេញបូណ៌មី និង ញ៉ាំនំលោកខែជុំគ្នា។ ក្នុងពិធីបុណ្យនេះ ក៏មានគ្រឿងរណ្តាប់ដូចជា៖

---

[2] ប្រវត្តិនៃពីធីបុណ្យ «សែននំព្រះខែ»
https://www.kampucheathmey.com/belief/685/ (accessed September 19, 2021 at 10:30 am)

- ការកាន់គោម ដុតគោម និង បង្ហោះគោម
- អុជធូប និងសែននំ ជាច្រើនប្រភេទ ដើម្បីជាការគោរពដល់ទេពធីតា ឆាងអឺ
- រាំរបាំភ្លើងតោនាគជាដើម[3]

ខណៈឯ ក្នុងអំឡុងពេលបុណ្យសែននំព្រះខែនេះ អ្វីដែលប្រជាជនចិន ប្រជាជនខ្មែរជាប់សែស្រឡាយចិន និង ប្រទេសផ្សេងៗទៀត តែងតែនិយមធ្វើក្នុងពេលបុណ្យប្រពៃណីដ៏ធំមួយនេះ ដើម្បីទទួលបានពរជ័យ និង ហុងស៊ុយ ពេញមួយជីវិតពួកគេ និងនាំមកនូវប្រយោជន៍ដូចតទៅះ

១. ទទួលទានអាហារពេលល្ងាចជាមួយគ្រួសារ

ដោយសារពិធីបុណ្យនេះចាប់ផ្ដើម នៅពាក់កណ្ដាល រដូវស្លឹកឈើជ្រុះ ដែលតំណាលពីការជួបជុំក្រុមគ្រួសារ និងទទួលទានអាហារពេលល្ងាចជាមួយគ្នានៅវេលាយប់។ មនុស្សដែលមិនមានពេលនៅជាមួយឪពុកម្ដាយ ពួកគេនឹងព្យាយាមវិលត្រឡប់ទៅផ្ទះយ៉ាងហោចណាស់បានទទួលទានអាហារពេលល្ងាចរួមគ្នា។

២. ទទួលទាននំសែនព្រះខែជុំគ្នា

នំសែនព្រះខែ គឺជានំប្រពៃណីចិន ដែលបានធ្វើចេញពីម្សៅស្រូវសាលី ស្ករ និង ម្សៅគ្រាប់ឈូក សណ្ដែកក្រហម.......។ នំនេះជានិមិត្តរូបនៃការជួបជុំគ្រួសារ នឹងត្រូវបានកាត់ជាចំណែកស្មើៗគ្នា តម្រូវតាមចំនួនមនុស្សនៅក្នុងគ្រួសារ។ នៅលើនំសែនព្រះខែ មានបោះជាតួអក្សរចិនដែលមានន័យថា "ភាពយូរអង្វែង" និង "ភាពសុខដុមរមនា" ការតុបតែងបន្ថែមទៀតដូចជា រូបព្រះចន្ទ រូបទេពធីតា **ឆាងអឺ** និង រូបទន្សាយ (ទន្សាយក៏តំណាងឱ្យព្រះចន្ទដែរ)។

៣. ផ្ដល់តម្លៃដល់ព្រះចន្ទ ដែលជានិមិត្តរូបនៃការជួបជុំគ្រួសារ

តាមជំនឿចិន ព្រះចន្ទ គឺជានិមិត្តរូបសម្រាប់ការជួបជុំគ្រួសារ។ អ្នកនិពន្ធកំណាព្យបុរាណល្បីៗ ជាច្រើនបានសរសេរកំណាព្យអំពីព្រះចន្ទ និងបង្ហាញពីភាពកក់ក្ដៅរបស់ពួកគេ។ នៅពេលមនុស្សក្រឡេកមើលទៅព្រះចន្ទ ក៏អាចជួយរំលឹកពួកគេពីគ្រួសារ និងស្រុកកំណើតបានដែរ។

៤. ថ្វាយបង្គំ ព្រះចន្ទ តាមប្រពៃណី

បន្ទាប់ពីអាហារពេលល្ងាចរួចរាល់ គ្រួសារទាំងអស់ នឹងដាក់តុនៅខាងក្រៅទ្វារមុខផ្ទះ ឬនៅទីធ្លាទូលាយណាមួយ។ បន្ទាប់មកពួកគេដាក់នំសែនលោកខែ ផ្លែឈើ ធូប និង គោមនៅលើតុដោយបែរមុខទៅរកព្រះចន្ទ។ ផ្លែឈើសម្រាប់គោរពបូជាព្រះចន្ទរួមមាន ផ្លែឪឡឹក ក្រូចថ្លុង ផ្លែទទឹម ផ្លែទន្លាប់ ទំពាំងបាយជូរ ឬ ផ្លែឈើតាមរដូវផ្សេងទៀត។

៥. ធ្វើអំពូលគោមពណ៌ប្លែកៗបំភ្លឺ

[3] សែននំលោកខែ https://www.qoobuzzkh.com/topic/351 (accessed September 19, 2021 at 02:30 pm)

ចង្កៀងគោមមានរាងខុសៗគ្នាហើយក៏អាចស្រដៀង នឹងសត្វ រុក្ខជាតិ ឬ ផ្កាដែលត្រូវបានគេព្យួរនៅលើដើមឈើមុខផ្ទះ ឬ បណ្តែតទៅលើទន្លេជាដើម។ ជនជាតិចិនតែងតែទម្លាប់ធ្វើចង្កៀងគោមប្លែកៗ ដើម្បីទុកបំភ្លឺដល់ព្រះចន្ទជានិច្ច។

៦. ផ្តល់អំណោយដល់មិត្តភ័ក្តិ សាច់ញាតិ និង បុគ្គលិក

ក្នុងអំឡុងពេលនៃពិធីបុណ្យនេះកូនខ្មែរកាត់ចិនមួយចំនួន នឹងចំណាយពេលទៅលេងមិត្តភ័ក្តិ ឬសាច់ញាតិ ដោយយកអំណោយទៅជាមួយ។ ជាធម្មតាពួកគេចាកចេញមុនពេលអាហារពេលល្ងាច ហើយនេះគឺជាពេលវេលាដ៏ល្អដើម្បីជិតស្និទ្ធជាមួយមិត្តភ័ក្តិ និង សាច់ញាតិ។ ក្រុមហ៊ុន ក៏ចូលចិត្តផ្តល់អំណោយដល់បុគ្គលិកគ្រប់រូបផងដែរ។ អំណោយដែលពេញនិយមទូទៅគឺនំសែនព្រះខែ និង ផ្លែឈើ។

៧. ទូរស័ព្ទ ឬ ផ្ញើសារអបអរសាទរដល់អ្នកដែលនៅឆ្ងាយ

រឿងមួយទៀតដែលខ្មែរសែស្រឡាយចិននិយមធ្វើគឺទូរស័ព្ទទៅសួរសុខទុក្ខឬក៏ផ្ញើសារអបអរសារដល់មិត្តភ័ក្តិសាច់ញាតិ ឬ មនុស្សដែលនៅឆ្ងាយ។[4]

នំសែនព្រះ និង ការទទួលទាន់អាហារពេល

៣. សន្និដ្ឋាន

ចំពោះការប្រារព្ធពិធីបុណ្យសែនព្រះខែរបស់ប្រជាជនចិន ប្រជាជនខ្មែរជាប់សែស្រឡាយចិន និងប្រជាជនក្នុងប្រទេសអាស៊ី នេះក៏មានការប្រារព្ធធ្វើឡើងដូចគ្នា និង ខុសគ្នាបន្តិចបន្តួចទៅតាមប្រទេសនៅក្នុងប្រទេសអាស៊ីមានដូចជា ជប៉ុន, កូរ៉េខាងជើង, សិង្ហបុរី, ម៉ាឡេស៊ី, វៀតណាម និង ហ្វីលីពីនជាដើម.. ដែលតែងប្រារព្ធពិធីនេះនៅពេលកណ្តាលរដូវកាលស្លឹកឈើជ្រុះ ចន្លោះពេលខែកញ្ញា និង តុលា ជាឱកាសល្អក្នុងការជួបជុំគ្រួសារ ញាតិមិត្ត បងប្អូន ជិតឆ្ងាយ ដើម្បីធ្វើការអបអរពិធីសែនព្រះខែ ដោយមានការបរិភោគអាហារពេលល្ងាច បង្កើននូវភាពកក់ក្តៅក្នុងគ្រួសារ ធ្វើការបូជាសុំក្តីសុខពីទេពធីតា **ឆាងអឺ** និងការទទួលទាននំ សែនព្រះខែ ជុំគ្នា គយគន់ព្រះចន្ទពេញបូណ៌មី នាថ្ងៃពិធីបុណ្យ។ ចំពោះការប្រារព្ធពិធីបុណ្យនេះ ក្នុងប្រទេសចិនក៏ទទួលបានកើនចំណូលសេដ្ឋកិច្ចប្រមាណ ៧.៩% ពីការប្រារព្ធពិធីសែននំ

---

[4] ជំនឿនិងប្រពៃណីសែស្រឡាយរបស់ចិនអាក់ខានមិនបាន ក្នុងពិធីសែននំព្រះខែ
https://tnb-news.com/detail/242335.html (accessed September 20, 2021 at 09:30 am)

លោកខែនេះ ស្មើនឹងទឹកប្រាក់ចំនួន(២.៧៧ ប៊ីលានដុល្លារ) ចំណែកឯការធ្វើដំណើរកម្សាន្តរបស់ប្រជាជនចិនក្នុងឱកាសឈប់សម្រាក់ពិធីបុណ្យសែនព្រះខែបានប្រមាណ ៧.៨% និង ចំណូលក្នុងវិស័យទេសចរណ៍ក្នុងស្រុកកើនឡើង ៨.៧% ស្មើនឹងទឹកប្រាក់ចំនួន(៦.៧៣ ប៊ីលានដុល្លា) ទិន្នន័យគិតត្រឹមឆ្នាំ២០១៩។[5] ពិធីបុណ្យសែនព្រះខែនេះជាពិធីបុណ្យ ដែលមានការជួបជុំយ៉ាងសប្បាយរីករាយក្នុងក្រុមគ្រួសារ បង្កើនភាពកក់ក្ដៅ និង ចំណងមិត្តភាព។

ពិធីបុណ្យសែនព្រះខែ និង ការរំលឹកទេពធីតាឆាងអ៊ី

[5] China Economic Update Report – Asia Perspective https://asiaperspective.net/ap20/wp-content/uploads/2020/01/china-economic-update-2019Q3.pdf?x73343 (accessed September 20, 2021 at 11:30 am)